

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Просте й розширене відтворення необоротних активів забезпечує оновлення матеріально-технічної бази підприємства та безперервність технологічного процесу відповідно до стратегії його розвитку. Амортизаційна політика дозволяє обрати саме ті методи амортизації необоротних активів, що дозволяють врахувати їх фізичний і моральний знос; прогнозувати обсяги надходження економічних вигод від їх використання, відповідно до суми зносу планувати обсяги їх оновлення, здійснювати управління витратами і фінансовими результатами протягом терміну корисного використання об'єктів необоротних активів.

Вид економічної діяльності визначає перелік необхідних необоротних активів для його здійснення. Внаслідок фізичного зносу погіршуються техніко-економічні та соціальні характеристики необоротних активів, а моральний знос зумовлений впливом науково-технічного прогресу.

Облікова політика підприємства розкриває основні положення амортизаційної політики: порядок оцінки та переоцінки основних засобів і нематеріальних активів, строк корисної експлуатації основних засобів і нематеріальних активів, джерела фінансування основних засобів і нематеріальних активів, вибір одного з методів нарахування амортизації, визначених чинним законодавством.

З огляду на те, що саме регламентування порядку нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів в Положенні про облікову політику впливає на показники оновлення необоротних активів, доцільно виявити методи нарахування амортизації, які набули поширення в практичній діяльності підприємств, а також встановити порядок їх вибору відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби» і П(С)БО 8 «Нематеріальні активи».

Розглянемо умови вибору методу нарахування амортизації для нематеріальних активів і основних засобів. Так, зокрема, прямолінійний метод слід обрати, якщо відсутній сильний вплив морального та фізичного зносу на об'єкти основних засобів і нематеріальних активів, неможливо визначити економічні вигоди від використання нематеріальних активів та строк експлуатації не впливає на виробіток окремих основних засобів. Це метод рівномірної амортизації, що дозволяє відображати однакові суми амортизаційних відрахувань в складі витрат в різних звітних періодах протягом експлуатації об'єкта. В разі можливості визначення виробітку окремих основних засобів, доцільно обрати виробничий метод нарахування амортизації, що дає можливість відобразити фактичну зношеність об'єктів залежно від інтенсивності їх використання.

Метод прискореного зменшення залишкової вартості можна застосовувати у разі, якщо строк експлуатації основних засобів і нематеріальних активів є цілим або дробовим числом років і ліквідаційна вартість після закінчення експлуатації основних засобів та нематеріальних активів дорівнює нулю або більше нуля.

Метод зменшення залишкової вартості доцільно обрати, якщо ліквідаційна вартість після закінчення експлуатації основних засобів та нематеріальних активів більше нуля. У разі виміру строку експлуатації основних засобів і нематеріальних активів цілим числом років, слід віддати перевагу кумулятивному методу.

Застосування прискорених методів амортизації: прискореного зменшення залишкової вартості, зменшення залишкової вартості та кумулятивного методу дозволяє нараховувати значну суму зносу протягом першого року експлуатації активу та поступове зменшення цієї суми протягом наступних звітних періодів. Це дозволяє оптимізувати сплату податків підприємством та поступово накопичувати кошти для планового оновлення необоротних активів.

Амортизаційна політика дозволяє альтернативно підійти до визначення розмірів амортизаційних відрахувань відповідно до специфіки їх використання в господарській діяльності, оптимізувати фінансові результати в різних звітних періодах та накопичувати необхідні фінансові ресурси і раціонально використовувати їх на потреби відтворення необоротних активів.